

Motion till riksdagen 2005/06:So255

av Cecilia Wikström (fp)

Behovet av stöd för äldre sörjande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av stöd till sörjande.

Motivering

Det talas och skrivs mycket om de påfrestningar som möter människor i arbetslivet. Däremot talar vi inte om det som kallats livets största stresshändelse, nämligen att bli ensam när man förlorar sin livskamrat. Väldigt lite görs för att stödja och hjälpa människor som blir ensamma, ofta efter många års äktenskap och närhet till varandra.

Varje år blir 500 000 kvinnor och män änkor eller änkemän. För dessa personer kan det vara svårt att inse att man är ensam, att livet nu ska levas utan livskamraten. Det är många gånger svårt att upptäcka att det inte finns särskilt mycket stöd i samhället att tillgå.

Hos den efterlevande kan det ibland uppstå fysiska problem som sömnrubbningar, bröstsmärtor, illamående och magsmärtor. Det kan också i samband med att man blir ensam uppträda oro för ekonomin, särskilt för äldre kvinnor som kanske aldrig förut ägnat sig åt ekonomin utan låtit maken sköta denna. Dessa äldre kvinnor skulle behöva rådgivning kring sin ekonomiska situation.

Att söka terapeutisk rådgivning kommer sällan på tal, därför att kostnaderna för samtalsstöd eller terapi anses vara ”en lyxvara” förbehållen rika människor. Det är också så att väntetiden till psykiatriker anslutna till Försäkringskassan för de flesta är oöverstigitligt lång när man befinner sig mitt i krisen.

Familjen och förtrogna vänner ger vanligtvis stort – och oftast tillräckligt – stöd i sorgen. Men det kan vara så att den sörjande vill förskona sina nära; dessa sörjer också förlusten. Extra komplicerat blir det för de personer som är frånskilda och omgifna, då kan man vara väldigt ensam om sin sorg.

Fel! Okänt namn på

Svenska kyrkan och frikyrkorna har en lång erfarenhet av att stötta sörjande och man har utvecklat bra former och metoder för samtalsstöd. Präster och diakoner har gedigen utbildning på att förmedla detta stöd, ofta i samtalsgruppens form, men även enskilt. Stödet är gratis och nära för de allra flesta.

Men alla tillhör inte en kyrka eller trossamfund och har svårt att hitta något stöd mitt i sorgen. Förhoppningar finns om att dagens lekmannastöd och frivilliggrupper (Röda Korset, Stadsmissionen och liknande) ska tillgodose de behov av stöd som finns bland efterlevande. Sorg i förening med starka känslor som skuld och ångest kan dock kräva professionell hjälp, som kan vara svårt att hitta fram till.

Vad vi behöver i Sverige är psykologer och psykoterapeuter som är utbildade i hur man kan hjälpa människor med att bearbeta sin sorg. Vi skulle också behöva väl utarbetade program för stöd i olika förlustsituationer. Vi behöver riktade interventionsprogram för efterlevande och former för bearbetning för sörjande inom primärvård, på vårdcentraler, hos allmänläkare och privatpraktiserande läkare.

Det behövs också kunskapsunderlag och utbildningskoncept för stödgrupper runt om i landet som frivilligt bedriver stödsamtal i grupp.

I dag söker de sörjande, ofta förgäves, efter stöd i en stressad sjukvård som denna inte klarar av att ge. Detta är oacceptabelt. Vi måste kunna garantera de sörjande kompetent stöd i sorgen. Detta är möjligt om den politiska viljan finns. En satsning skulle leda till vinster både för den enskilda och för samhället. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Stockholm den 21 september 2005

Cecilia Wikström (fp)